

«عملکرد هدفمندی یارانه‌ها (تبصره «۱۴») قانون بودجه سال ۱۴۰۲»

محمد مهدی جعفری

چکیده

لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ در حالی به مجلس تقدیم شد که بودجه هدفمندی یارانه‌ها در تبصره «۱۴» لایحه بودجه دچار ناترازی شدیدی بود. با این حال به دلیل دشواری و پیچیدگی فرایند اصلاح بودجه هدفمندی در مدت کوتاه، رسیدگی بودجه در مجلس، پیشنهادهای دولت در خصوص ارقام منابع و مصارف هدفمندی عیناً به تصویب کمیسیون تلفیق بودجه و صحن مجلس رسید. به نظر می‌رسد روند پرشتاب ناترازی درآمدها و هزینه‌های هدفمندی یارانه‌ها در چند سال اخیر شدت گرفته است. این کسری به ارقامی رسیده است که نگرانی‌هایی بیشتر از کسری منابع عمومی ایجاد می‌کند. به خصوص آنکه به دلیل عدم پیش‌بینی صحیح راهکار جبران کسری، در طول سال در شرایط اضطراری به هر نحوی منابع لازم تأمین شده و به مصارف اجتناب‌ناپذیر اختصاص می‌یابد. شیوه نادرست تأمین کسری هدفمندی آسیب‌هایی مضاعف بر صرف وجود کسری بودجه را در پی دارد. در سال ۱۴۰۲ سازمان هدفمندی ۴۹۱ هزار میلیارد تومان از محل منابع مصوب قانونی دریافت کرده و ۶۱۴ هزار میلیارد تومان پرداختی داشته که در نتیجه اختلاف عملکرد نقدی منابع و مصارف هدفمندی در سال ۱۴۰۲ معادل ۱۲۳ هزار میلیارد تومان است. اگر تکالیف قانونی ایفا نشده و کسری تعهدی سازمان (عدم تخصیص) را به این رقم اضافه کنیم اختلاف آن به ۲۴۸ هزار میلیارد تومان می‌رسد.

مرتضی کیانی، سیدمحمدحسین فاطمی، سیدعباس پرهیزکاری (ناظران علمی)؛ سیده مرضیه موسوی (ویراستار ادبی)؛ سمیرا صادقی (صفحه‌آرا)

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

مشخصات گزارش:

دفتر مطالعات بخش عمومی

نوع گزارش:

- طرح / لایحه
- راهبردی
- نظارتی

شماره مسلسل:

۲۳۰۲۰۰۲۰

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۶/۱۹

شرح / بیان مسئله

در حالی که سقف منابع هدفمندی بالغ بر ۳۰ درصد منابع عمومی است، بودجه هدفمندی یارانه‌ها به بودجه‌ای موازی و مستقل از منابع عمومی تبدیل شده است. علاوه بر آن، کسری قابل توجه هدفمندی یارانه‌ها در سال‌های اخیر آسیب‌های فراوانی به انضباط مالی دولت وارد کرده است. از این‌رو بررسی عملکرد سالیانه هدفمندی یارانه‌ها و تحلیل دقیق نحوه پوشش کسری آن بیش از گذشته اهمیت پیدا می‌کند. در این گزارش ضمن مرور عملکرد سازمان هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۴۰۲ به تحلیل اجزای منابع و مصارف هدفمندی و نحوه جبران کسری آن پرداخته می‌شود.

نقطه‌نظرات / یافته‌های کلیدی

مرور عملکرد سازمان هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد اختلاف منابع وصولی - ۴۹۱ هزار میلیارد تومان - و مصارف پرداخت شده - ۶۱۴ هزار میلیارد تومان از محل موارد ذیل جبران گردیده است:

- استفاده از مانده حساب مصرف نشده سال گذشته به مبلغ ۸ هزار میلیارد تومان،
- دریافت تنخواه از خزانه‌داری کل کشور به مبلغ ۳۶ هزار میلیارد تومان،
- دریافت تنخواه از بانک مرکزی به مبلغ ۴,۵ هزار میلیارد تومان،
- مصوبات هیئت‌وزیران به مبلغ ۳۵ هزار میلیارد تومان،
- تسهیلات بانکی به مبلغ ۲۰ هزار میلیارد تومان،
- خط اعتباری بانک مرکزی به مبلغ ۱۵ هزار میلیارد تومان،
- منابع داخلی شرکت بازرگانی دولتی جهت خرید تضمینی گندم.

شایان ذکر است رقم ۱۱۵ هزار میلیارد تومان از تکالیف قانونی سازمان هدفمندی یارانه‌ها شامل ۹۰ هزار میلیارد تومان سهم شرکت‌های دولتی از هزینه تولید و توزیع انرژی در سال ۱۴۰۲ پرداخت نشده است.

پیشنهاد راهکارهای تقنینی، نظارتی یا سیاستی

با توجه به چشم‌انداز تداوم وضعیت ناترازی انرژی و به تبع آن ناترازی منابع و مصارف هدفمندی یارانه‌ها، پیشنهاد می‌شود ضمن برنامه‌ریزی جامع برای حل مشکلات مربوط به ناترازی انرژی، در بودجه‌های سنواتی پیش‌دستانه منابع لازم برای پرداخت مصارف اجتناب‌ناپذیر هدفمندی از محل ابزاری نظیر اوراق بدهی نقدی دیده شود.

۱. مقدمه

لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ [۱] در حالی که مجلس تقدیم شد که بودجه هدفمندی یارانه‌ها در تبصره «۱۴» لایحه بودجه دچار ناترازی شدیدی بود. با این حال به دلیل دشواری و پیچیدگی فرایند اصلاح بودجه هدفمندی در مدت کوتاه رسیدگی بودجه در مجلس، پیشنهادهای دولت در خصوص ارقام منابع و مصارف هدفمندی عیناً به تصویب کمیسیون تلفیق بودجه و صحن مجلس رسید.

با حذف ارزش ترجیحی در سال ۱۴۰۱، پرداخت یارانه نقدی برای جبران آثار رفاهی آن به سازمان هدفمندی یارانه‌ها منتقل شد که بار مالی سنگینی بر بودجه هدفمندی تحمیل کرد. در کنار این مسئله ناترازی انرژی هم به کسری هدفمندی دامن زده است. در نتیجه این دو اتفاق تراز بودجه سازمان هدفمندی با مازاد ۳۷ هزار میلیارد تومانی در سال ۱۳۹۹ در عرض دو سال به وضعیت کسری ۱۷۰ هزار میلیارد تومانی در سال ۱۴۰۲ رسیده است. در کنار کسری هدفمندی، نحوه تأمین آن در طول سال‌های اخیر به مشکلی مستقل تبدیل شده است. از آنجاکه مصارف سازمان هدفمندی از نوع پرداخت‌های ضروری بوده و دولت نیز روش تأمین مالی مناسبی را برای جبران کسری هدفمندی تدارک نمی‌بیند، تأمین

منابع هدفمندی همواره در شرایط اضطراری و استثنایی انجام می‌گیرد. برای مثال، تنها در دو روز پایانی اسفندماه سال ۱۴۰۱ حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی (غیرنقدی) برای پوشش کسری هدفمندی با مجوز خارج از قانون بودجه منتشر شد. مشابه این اتفاق در سال ۱۴۰۲ با اخذ مصوبه هیئت‌وزیران و تخصیص بالغ بر ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی به سازمان هدفمندی رقم خورد. این موضوع ضمن آسیب به اعتماد سرمایه‌گذاران بازار اوراق بدهی موجب اخلال در نرخ‌های اوراق شده و هزینه تأمین مالی برای دولت را بالا می‌برد. این در حالی است که اگر در قانون بودجه و از همان ابتدای سال برای انتشار اوراق برنامه‌ای در نظر گرفته می‌شد، آسیبی به بازار بدهی وارد نمی‌شد.

فارغ از اینکه سیاستگذاری حوزه قیمت انرژی، یارانه‌های مختلف از جمله نان، دارو و پرداخت‌های نقدی به چه صورتی می‌خواهد ادامه پیدا کند، از حیث بودجه‌ای و انضباط مالی دولت، تأمین مالی و پرداخت آنها باید در چارچوب قاعده‌مند، منظم و شفاف قرار گیرد. به بیان دیگر، حتی اگر دولت قصد استمرار سیاست‌های موجود را داشته باشد، می‌توان با استفاده از تدابیری مانند پیش‌بینی انتشار اوراق بدهی نقدی یا انتقال بخشی از منابع عمومی به هدفمندی و برآورد دقیق منابع و مصارف هدفمندی در هنگام تهیه و تصویب قانون بودجه، از آسیب‌های مضاعف کسری موجود به اقتصاد جلوگیری کرد.

عدم تحقق منابع حاصل از صادرات فراورده‌های نفتی یا افزایش هزینه یارانه نان بیش از مقدار مصوب، پدیده‌ای غیرمنتظره و غیرقابل پیش‌بینی نبوده که نتوان از وقوع آنها جلوگیری کرد؛ بلکه از ابتدا در زمان تهیه بودجه در دولت و هنگام بررسی آن در مجلس آشکار است. بنابراین، با اطلاع از اینکه حدود مصارف لازم برای سازمان هدفمندی چه میزان است، باید در بودجه‌های سنواتی تمامی انواع منابع مدنظر دیده شود تا در طول سال نیازی به اخذ مصوبات فراقانونی و تصمیمات ناگهانی نباشد.

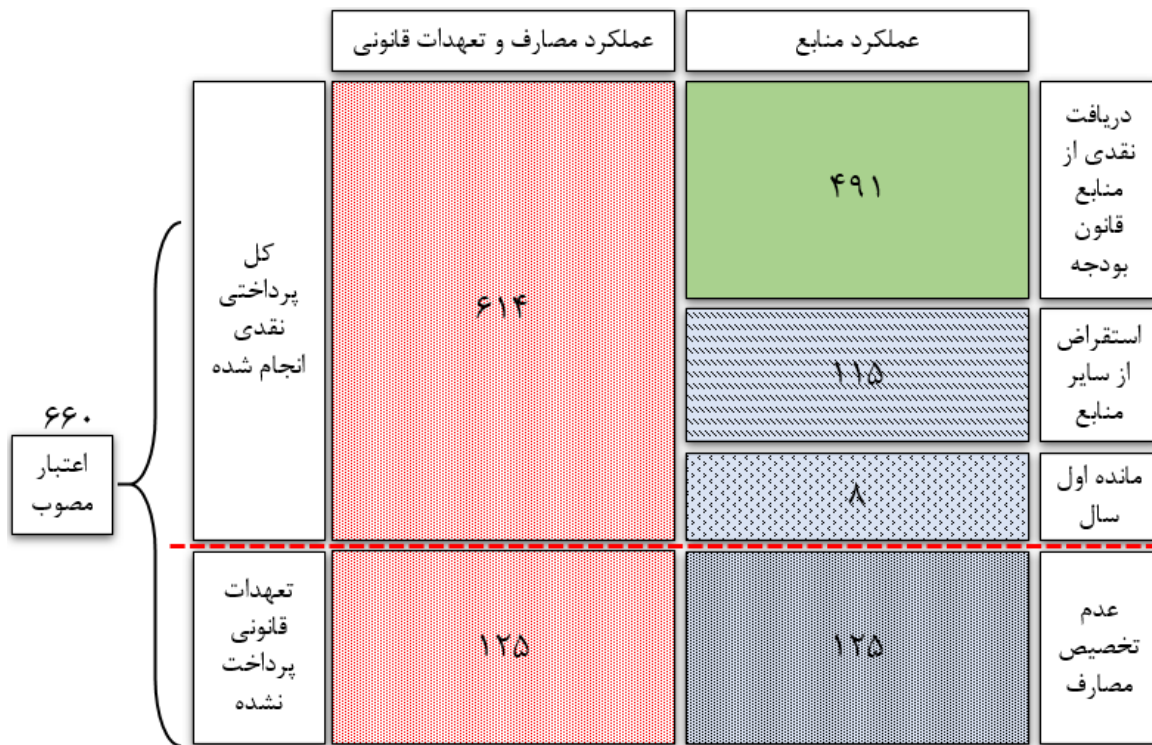
در این گزارش ضمن مرور عملکرد سازمان هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۴۰۲ به تحلیل اجزای منابع و مصارف هدفمندی و نحوه جبران کسری آن پرداخته می‌شود.

۲. نمای کلی عملکرد سال ۱۴۰۲

منابع هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۴۰۲ معادل ۴۹۱ هزار میلیارد تومان بوده و مصارف آن ۶۱۴ هزار میلیارد تومان عملکرد داشته است. کسری تحقق یافته هدفمندی (براساس ارقام عملکرد انتهای سال) برابر ۱۲۳ هزار میلیارد تومان بوده است [۲]. چنانچه تعهدات ناشی از عدم پرداخت ردیف‌های قانونی برای مدیریت کسری را لحاظ کنیم، کسری هدفمندی به ۲۴۸ هزار میلیارد تومان می‌رسد. ارقام عملکرد منابع و مصارف هدفمندی و نحوه پوشش کسری آن در سال ۱۴۰۲ در شکل ۱ نشان داده شده است.

شکل ۱. عملکرد مجموع منابع و مصارف هدفمندی در سال ۱۴۰۲ (ارقام به هزار میلیارد تومان)

۳. اجزای عملکرد منابع

جدول ۱، اعتبار مصوب و عملکرد منابع هدفمندی در سال ۱۴۰۲ را نشان می‌دهد. فروش داخلی فرآورده‌های نفتی ۱۱۵ درصد رقم مصوب تحقق پیدا کرده که به دلیل رشد مصرف داخلی فرآورده‌های نفتی به خصوص بنزین و گازوئیل است. صادرات فرآورده‌های نفتی تنها ۶۶ درصد رقم مصوب عملکرد داشته است. اعتبار مصوب و عملکرد صادرات فرآورده‌های نفتی در واقع منابع حاصل از صادرات پس از کسر واردات فرآورده (خالص صادرات) است. به طور دقیق‌تر، ناخالص صادرات فرآورده حدود ۶ میلیارد دلار بوده و با احتساب ۱،۸ میلیارد دلار واردات، خالص صادرات به ۴،۲ میلیارد دلار معادل ۱۶۱ هزار میلیارد تومان می‌رسد. در حال حاضر صادرات فرآورده‌هایی با ارزش‌تر مانند بنزین و گازوئیل به صفر رسیده و حتی با کسری مواجه است. در نتیجه غالب درآمد صادرات فرآورده از محل فروش صادراتی نفت کوره است. شایان ذکر است تأمین کسری بنزین و گازوئیل کشور به واردات مستقیم از خارج از کشور محدود نیست، بلکه نیمی دیگر از کسری بنزین و گازوئیل حدوداً معادل ۱،۲ میلیارد دلار از طریق تهاتر محصولات پتروشیمی‌های داخلی با میعانات گازی تحویل داده شده به آنها تأمین می‌شود.^۱ جهت افزایش تولید بنزین داخلی، برخی از محصولات پتروشیمی‌ها توسط شرکت پالایش و پخش دریافت شده و مابه‌ازای آن خوراک میعانات گازی رایگان در اختیار آن پتروشیمی قرار داده می‌شود. لذا از این محل مطالباتی شکل گرفت که در سال ۱۴۰۲ وصول نشد. علاوه بر آن، از ابتدا فروض لایحه و قانون بودجه سال ۱۴۰۲ درباره پیش‌بینی از قیمت گاز در هاب‌های جهانی - که بر فرمول نرخ خوراک بسیار مؤثرند - و به تبع آن مجموع منابع تخمینی از فروش داخلی گاز طبیعی با بیش‌برآوردی زیادی همراه بود. به همین دلیل، درآمد ناشی از فروش گاز طبیعی با ۶۸ درصد تحقق نسبت به رقم مصوب (معادل ۱۸۷ هزار میلیارد تومان) عملکرد داشته است.

۱. منابع لازم برای تهاتر و اعمال تخفیف بر خوراک میعانات گازی پتروشیمی‌ها بر کاهش درآمدهای جدول ۵ منابع عمومی اثرگذار است و تأثیری بر هدفمندی نمی‌گذارد. در فروض لایحه و قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کاهش درآمد ناشی از تهاتر محصولات پتروشیمی با میعانات گازی دیده نشده بود.
 ۲. آمار و اطلاعات دقیق از رقم طلب شرکت ملی گاز از صنایع بزرگ و پتروشیمی‌ها در دسترس نیست، ولی حدوداً ۵۰ هزار میلیارد تومان تا انتهای سال ۱۴۰۲ برآورد می‌شود.

منابع بند «ص» تبصره «۱» بخشی از درآمدهای شرکت ملی گاز از محل فروش اتان، ال پی جی، گوگرد و سایر محصولات فرعی گاز است. برآورد رقم این منابع در جدول شماره (۱۴) قانون بودجه سال ۱۴۰۲ انعکاس نیافته است، اما به موجب حکم ذیل جدول شماره (۱۴)، ۴۰ درصد از درآمد حاصل از فروش محصولات فرعی گاز به تأمین اعتبار جهت اجرای کالابری اختصاص می‌یابد. از این رو، سازمان هدفمندی ۳۵ هزار میلیارد تومان از شرکت ملی گاز در سال ۱۴۰۲ دریافت کرده است. شایان ذکر است دست‌اندازی به منابع شرکت‌های دولتی خارج از قواعد و چارچوب بودجه‌ریزی و در شرایطی که شرکت‌ها خود برای تأمین مصارف جاری و به‌خصوص سرمایه‌گذاری با تنگنای مالی مواجه‌اند، به لحاظ کارشناسی مثبت ارزیابی نمی‌شود. استمرار چنین روندی به کاهش توان تولید کشور در بخش نفت و گاز منجر خواهد شد.

جدول ۱. اعتبار مصوب و عملکرد منابع هدفمندی سال ۱۴۰۲ (ارقام به هزار میلیارد تومان)

منابع	اعتبار مصوب	عملکرد	درصد تحقق
فروش داخلی فرآورده‌های نفتی	۹۲,۶	۱۰۶,۷	۱۱۵٪
صادرات فرآورده‌های نفتی	۲۹۱,۸	۱۶۱,۶	۵۵٪
فروش داخلی گاز طبیعی	۲۷۵,۳	۱۸۷,۶	۶۸٪
بند «ص» تبصره «۱» - شرکت ملی گاز	-	۳۵	-
مجموع	۶۵۹,۷	۴۹۰,۹	۷۴٪

۴. اجزای عملکرد مصارف

ارقام اعتبارات مصوب و عملکرد مصارف هدفمندی سال ۱۴۰۲ در جدول ۲ قابل مشاهده است. پرداختی به شرکت‌های دولتی شامل: شرکت ملی پالایش و پخش، شرکت ملی نفت و شرکت ملی گاز تنها ۲۸ درصد عملکرد داشته که مربوط به مصارف اجتناب‌ناپذیر شرکت ملی پخش ناشی از کرایه حمل‌ونقل نفتکش‌های حامل فرآورده و هزینه توزیع بنزین و گازوئیل است.

یارانه نقدی ۳۰۰ یا ۴۰۰ هزار تومانی به جمعیتی حدود ۷۸ میلیون نفر (بالغ بر ۲۶ میلیون سرپرست خانوار) پرداخت می‌شود که به‌طور متوسط ماهیانه ۲۵ هزار میلیارد تومان بار مالی دارد (سالیانه ۳۰۷ هزار میلیارد تومان). به دلیل اجرای طرح فجرانه کالابری و تخصیص گسترده اعتبار در ماه‌های انتهایی سال ۱۴۰۲، عملکرد یارانه نقدی و کالابری به ۳۳۶ هزار میلیارد تومان افزایش یافت.^۱ یارانه شیر مدارس جزء مصوبات قانون بودجه سال ۱۴۰۲ نبوده، اما از محل هدفمندی پرداخت شده است. مطابق با جزء «۵» بند «الف» تبصره «۱۲» قانون بودجه سال ۱۴۰۲ مستمری خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی باید ۴۰ درصد نسبت به سال گذشته افزایش پیدا کند. بر همین اساس مستمری کمیته امداد و بهزیستی طی دو مرحله افزایش ۲۰ درصدی در سال ۱۴۰۲ به ترتیب، ۳۱ و ۱۷ هزار میلیارد تومان عملکرد داشته است. خرید تضمینی حدوداً ۱۰ میلیون تن گندم با قیمت ۱۵,۵۰۰ تومان در سال ۱۴۰۲ معادل ۱۶۰ هزار میلیارد تومان بار مالی داشته است. همچنین یارانه تخصیص یافته به دارو بابت جبران مابه‌التفاوت نرخ ارز ۴۲۰۰ تومان تا ۲۸۵۰۰ تومان ۴۹ درصد عملکرد داشته است.^۲ علاوه بر این از مصارف یارانه دارو مبلغ ۱,۲ میلیارد دلار توسط بانک مرکزی به نرخ ۴۲۰۰ تومان تأمین شده که مابه‌التفاوت آن با ۲۸۵۰۰ تومان به بانک مرکزی پرداخت و تسویه نشده است.

۱. طرح کالابری در ابتدای سال ۱۴۰۲ تقریباً عملکردی نداشته است، اما در نیمه دوم سال به دلیل استقبال مردم از طرح‌های تشویقی کالابری با سرانه مبلغ ۲۲۰ هزار تومانی با شیب تندی افزایش می‌یابد، به طوری که در بهمن و اسفندماه سال ۱۴۰۲ به ترتیب ۹ و ۸ هزار میلیارد تومان برای کالابری مصرف می‌شود. بار مالی کالابری در کل سال ۱۴۰۲ مجموعاً ۲۹ هزار میلیارد تومان است.

۲. در خصوص دارو و تجهیزات پزشکی پس از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، برای جلوگیری از افزایش هزینه پرداختی توسط بیماران، دولت مابه‌التفاوت قیمت ارز ۲۸۵۰۰ و ارز ترجیحی را به حساب سازمان‌های بیمه‌گر واریز کرده و بیمه‌ها نیز به تبع میزان عملکرد به داروخانه‌های طرف قرارداد پرداخت می‌کنند. لذا هزینه پرداختی داروهای دارای نسخه تحت تأثیر حذف ارز ترجیحی افزایش پیدا نمی‌کند.

جدول ۲. اعتبار مصوب و عملکرد مصارف هدفمندی سال ۱۴۰۲ (ارقام به هزار میلیارد تومان)

مصارف	اعتبار مصوب	عملکرد	درصد تحقق
مجموع پرداختی به شرکت‌های دولتی (پالایش و پخش، نفت و گاز)	۱۲۶,۳	۳۵,۷	۲۸٪
یارانه نقدی و کالا برگ	۳۱۵	۳۳۵,۹	۱۰۷٪
یارانه شیر مدارس	-	۰,۷۳	-
مستمری کمیته امداد	۲۹,۳	۳۱,۱	۱۰۶٪
مستمری بهزیستی	۱۵,۶	۱۷,۴	۱۱۲٪
یارانه نان	۱۰۴,۵	۱۶۰	۱۵۳٪
یارانه دارو	۶۹	۳۴	۴۹٪
مجموع	۶۵۹,۷	۶۱۴,۸	۹۳٪

۵. نحوه پوشش کسری

در سال ۱۴۰۲، سازمان هدفمندی ۴۹۱ هزار میلیارد تومان از محل منابع مصوب قانونی دریافت کرده و ۶۱۴ هزار میلیارد تومان پرداختی داشته که در نتیجه اختلاف عملکرد نقدی منابع و مصارف هدفمندی در سال ۱۴۰۲ معادل ۱۲۳ هزار میلیارد تومان است. اگر تکالیف قانونی ایفا نشده و کسری تعهدی سازمان (عدم تخصیص) را به این رقم اضافه کنیم اختلاف آن به ۲۴۸ هزار میلیارد تومان می‌رسد. در شکل ۲، به‌طور کامل نحوه پوشش کسری هدفمندی در سال ۱۴۰۲ ترسیم شده است. تنخواه‌های سازمان هدفمندی براساس مجوز جزء «۴» بند «الف» تبصره «۱۴» قانون بودجه سال ۱۴۰۲ از منابع عمومی و بانک مرکزی دریافت می‌شود. براساس حکم مذکور، بانک مرکزی موظف است برای پرداخت به‌موقع مصارف هدفمندی معادل یک درصد (۱٪) سرجمع مصارف را به‌صورت تنخواه در اختیار سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها قرار دهد. همچنین سازمان برنامه‌بودجه کشور مکلف است در صورت کسری منابع یارانه نقدی، منابع را از سایر محل‌ها تأمین و به حساب سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. تنخواه‌های دریافتی باید حداکثر تا دو ماه پس از آن تسویه شود و شرط استفاده مجدد از تنخواه، تسویه منابع قبلی است.

شکل ۲. منابع جبران کسری بودجه هدفمندی در سال ۱۴۰۲

عدم تخصیص مصارف		استقراض از سایر منابع					مانده اول سال
۱۲۵		۱۱۵					۸
عدم پرداخت یارانه دارو	عدم پرداخت سهم شرکت‌های دولتی از هزینه تولید، انتقال و توزیع انرژی	تنخواه خزانه‌داری	تنخواه بانک مرکزی	تسهیلات بانکی	خط اعتباری بانک مرکزی	منابع داخلی شرکت بازرگانی دولتی	اوراق غیرنقدی
۳۵	۹۰	۳۶	۴,۵	۲۰	۱۵	۴,۵	۳۵

۶. نتیجه‌گیری

بودجه هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۴۰۲ به میزان ۶۶۰ هزار میلیارد تومان معادل بیش از ۳۰ درصد سقف منابع عمومی به تصویب رسید. در طول سال عملکرد مصارف هدفمندی بالغ بر ۶۱۴ هزار میلیارد تومان تحقق پیدا کرد؛ در حالی که مجموع منابع قانونی که سازمان هدفمندی از فروش داخلی و صادرات فرآورده‌های نفتی، فروش گاز طبیعی و بند «ص» تبصره «۱» دریافت کرده برابر ۴۹۱ هزار میلیارد تومان بوده است. اختلاف قابل توجه منابع و مصارف هدفمندی در سال ۱۴۰۲ از طریق شیوه‌های غیراصولی مانند استقراض از بانک مرکزی و شبکه بانکی و عدم تخصیص هزینه شرکت‌های دولتی جبران شد.

به‌نظر می‌رسد روند پرشتاب ناترازی درآمدها و هزینه‌های هدفمندی یارانه‌ها در چند سال اخیر شدت گرفته است. این کسری به ارقامی رسیده است که نگرانی‌هایی بیشتر از کسری منابع عمومی ایجاد می‌کند. به‌خصوص آنکه به‌دلیل عدم پیش‌بینی صحیح راهکار جبران کسری، در طول سال در شرایط اضطراری به هر نحوی منابع لازم تأمین شده و به مصارف اجتناب‌ناپذیر اختصاص می‌یابد. شیوه نادرست تأمین کسری هدفمندی آسیب‌هایی مضاعف بر صرف وجود کسری بودجه را در پی دارد.

چنانچه در خصوص سیاستگذاری انرژی مانند بهینه‌سازی و صرفه‌جویی مصرف داخل چاره‌ای اندیشیده نشود، شکاف منابع و مصارف هدفمندی به‌دلیل کاهش منابع صادرات فرآورده و افزایش هزینه‌های واردات هر سال بیشتر خواهد شد.

منابع و مآخذ

[۱] لایحه بودجه سال ۱۴۰۲.

[۲] قانون بودجه سال ۱۴۰۲.

گزیده سیاستی

با افزایش مبلغ یارانه نقدی و ناترازی انرژی، بار مالی سنگینی به بودجه هدفمندی تحمیل شده و به کسری آن دامن زده است. چنانچه در خصوص سیاستگذاری انرژی مانند بهینه‌سازی و صرفه‌جویی مصرف داخل چاره‌ای اندیشیده نشود، شکاف منابع و مصارف هدفمندی بیشتر خواهد شد.

